

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาคนอยู่คนเดียวมันเหงา เห็นไหม มันต้องตื่นตัว เวลาการปฏิบัติก็ต้องตื่นตัว ตลอดเวลา นี่การตื่นตัวเราต้องมีสติ ถ้ามีสติจะยับยั้งสิ่งใดได้มันก็จะตื่นตัว แต่ถ้าขาดสติ มันก็ไหลตามไปหมดเลย

ในสังคมของโลกเขา เวลาเขามีการเบียดเบียนกัน การทำลายกัน เขาเรียกร้องความเป็นธรรมนะ เขาพยายามแสวงหาความเป็นธรรมของเขา แสวงหาความเป็นธรรมตามกฎหมาย ตามเจ้าหน้าที่ที่เขาจะตัดสินให้ได้ แต่ของเราปัจจุบันนี้เราจะมาหาความเป็นธรรมให้หัวใจของเรา

ถ้าเราจะหาความเป็นธรรมให้ในหัวใจของเรา ความเป็นธรรมที่เราจะหา นี้ตอนนี้ก็เลสมันข่มขู่ในหัวใจของเรา เราสู้โดยสังขรณ์ เราสู้โดยสัตยาตญาณ แต่เราพยายามจะเรียกร้องความเป็นธรรมในหัวใจของเรา เราจะทำอย่างไร.. การเรียกร้องความเป็นธรรมในหัวใจของเรา เห็นไหม เราต้องเรียกทั้งฝ่ายโจทก์และฝ่ายจำเลยเข้ามาสอบสวน

เวลาความคิดของเรามันเป็นฝ่ายกิเลสตันหากความทะยานอยาก มันคิดจินตนาการของมันไป แต่ฝ่ายที่เป็นธรรมนี่เอกสารหลักฐานความเป็นธรรมอยู่ที่ไหน.. ความเป็นธรรมเราแสวงหากันอยู่ที่นี่ เห็นไหม เราทำความสงบของใจเพื่อหาหลักฐานใด หลักฐานนี้ความผิดเขาทำกันที่ไหน สิ่งที่เป็นหลักฐานที่เขาทิ้งไว้มันอยู่ที่ไหน เราหาหลักฐานเราไม่ได้ แล้วเราจะเอาความเป็นธรรมมาจากไหน

เวลาเรียกร้องความเป็นธรรมเขาบอกว่า เราไม่มีสิทธิที่จะร้องเรียกความเป็นธรรมเพราะเราไม่ใช่ผู้เสียหาย แล้วนี่ใครเป็นผู้เสียหายล่ะ ว่าเราเป็นผู้เสียหายเดียวเราก็ตายแล้ว นาย ก. เป็นผู้เสียหาย นาย ข. เป็นผู้เสียหาย นาย ข. ก็จะตายไปแล้ว แล้วผู้เสียหายมันอยู่ที่ไหนล่ะ แล้วจิตมันเคยตายไหมล่ะ คำว่าจิตไม่เคยตายแล้วมันอยู่ที่ไหนล่ะ.. ถ้ามันอยู่ที่ไหน เห็นไหม ที่เราเรียกร้องความเป็นธรรมกันอยู่ที่นี่ เราพยายามแสวงหา

กันอยู่นี้ ถ้าใครไปทำความสงบของใจเข้ามา โอ้อโฮ ! โอ้อโฮ ! นะ คำว่าโอ้อโฮนี่เราไป
เผชิญกับมันมา

นี่ความจริงมันอยู่ที่นี้ ความจริงมันอยู่ที่นี้ สิ่งทีกิเลสมันข่มขี้เรา กิเลสมันเป็น
ความคิด มันเกิดดับ ความเกิดดับ แล้วใจมันเกิดดับใหม่ละ.. เวลาอารมณ์ความรู้สึกนี้มัน
เกิดดับ ความรู้สึกนี่ก็คิดมันเกิดดับ แล้วจิตมันเกิดดับใหม่ละ ถ้ามันเกิดดับไม่ได้ เขาก็
บอก “สันตติมันเกิดดับ นี่จิตดวงหนึ่งเกิดขึ้นมาแล้วดับไป จิตดวงใหม่กลับมาจำๆ ”
ไปจำอะไรของมัน

คำว่าสันตติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เห็นว่าขบวนการของจิตมัน
เป็นแบบนี้ สิ่งนี้มีถึงมีสิ่งนี้ เห็นไหม อวิชชา ปัจจยา สังขารา สังขารา ปัจจยา วิญญาณัง
แล้วสังขารในขั้น ๕ ละ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ.. สังขาร ความคิด ความปรุง
ความแต่งละ แล้ว อวิชชา ปัจจยา สังขารมันเป็นอย่างไร นี่มันหยาบละเอียดแตกต่างกัน
อย่างไร

ความหยาบ ละเอียดแตกต่างกัน เห็นไหม นี่จะเรียกร่องความเป็นธรรม เรา รู้จัก
ไหมว่าใครเป็นธรรม ใครโคณรังแก ใครเป็นคนเบียดเบียน แล้วคนเบียดเบียนมันอยู่ที่
ไหน นี่ความเรียกร่องความเป็นธรรมของเรา เราจะต้องขยันหมั่นเพียรของเรา เรา
เรียกร่องความเป็นธรรมของเราละ มันเป็นปัจเจกตั้ง มันเป็นสันตทิฐิโก หมายถึงว่ามัน
เข้าไปเผชิญหน้า มันไปรู้ไปเห็นของมัน

คูสิ เวลาเราฟังข่าว เขาบอกว่าอย่างนั้น เขาบอกว่าอย่างนั้น นี่ฝ่ายหนึ่งก็บอกว่า
ของเขาถูก อีกฝ่ายหนึ่งก็บอกว่าเขาถูก ต่างคนต่างอ้างตามความเห็นของตัวเองของเขา
ถูกๆ แต่เราเข้าไปเจอความจริงนั่นเองใครจะมาอ้างละ ใครจะเรียกร่องสิทธิอะไร เราไปรู้
ไปเห็นของเราเอง นี่เราเรียกร่องความเป็นธรรมของเรา เราถึงขยันหมั่นเพียรนะ

ความขยันหมั่นเพียร คูสิ เวลามันหมุนเวียนไป แล้วสิ่งที่เป็นชีวิต เห็นไหม คำว่า
ผลของวิญญะ เราเกิดเป็นพ่อเป็นแม่เป็นลูกกันนี่เป็นผลของวิญญะนะ ผลของเวรของ
กรรม ทีนี้ผลของวิญญะมันมีจากเวรจากกรรมมา นี่สิ่งสภาวะแบบนี้เราจะแก้ไขของเรา
ไปอย่างไร มันมีที่มันไปไง สรรพสิ่งที่เกิดขึ้นมาไม่เกิดขึ้นโดยลอยมาจากฟ้า ไม่เกิด
ขึ้นมาโดยเปล่าประโยชน์ มันเกิดขึ้นมามันต้องมีเหตุมีผลของมัน

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ แล้วพบพระพุทธศาสนา ชีวิตความเป็นอยู่นั้นอีกเรื่องหนึ่งนะ ชีวิตความเป็นอยู่ เห็นไหม พุดถึงถ้าจิตใจเราเข้มแข็งก็สละทิ้งได้เลย คุณติ เรามาเป็นนักบวช นักบวชมันก็เลี้ยงชีพด้วยปฐิแข่งนี้แหละ แล้วเวลาเป็นนักบวชขึ้นมาบอกว่าแก่เฒ่าจะไม่มีใครดูแล.. นี่ถ้าเราทำจิตใจของเราเนะ ถ้าจิตใจของเราเราอิมเต็มของเรา จิตใจของเรามันมีคุณธรรมในหัวใจของเรา เราเรียกรื่องความเป็นธรรม เราแสวงหาความเป็นธรรม จิตใจเราเป็นธรรม พอความเป็นธรรมขึ้นมาแล้วมันเห็นสิ่งนี้ไร้ค่า เห็นไหม เขาว่าเศษส่วนที่มันทิ้ง

สอุปาทิเสสนิพพาน ธาตุ ๔ และขันธ ๕ เป็นเศษเหลือทิ้งจากจิตที่สะอาดบริสุทธิ์ แต่ในปัจจุบันนี้จิตของเรามันเป็นปุถุชน ฉะนั้นมันไม่ได้เป็นเศษเหลือทิ้งไป มันเป็นเรา นี่นั่นก็ของเรา นี่ก็ของเรา จิตใจก็เป็นของเรา พอของเรามันก็ยึดเข้ามาๆ มันก็แสวงหา มันก็เรียกรื่อง มันก็บกพร่อง แต่จิตที่เป็นธรรมมันอิมเต็ม เห็นไหม พออิมเต็มก็เห็นว่า เป็นเศษ

ความเจ็บไข้ได้ป่วย ความเป็นไป ความชราภาพ มันเป็นเรื่องเศษทิ้งทั้งนั้นแหละ เพราะมันเป็นวัฏจักร มันเป็นกงกรรมกงเกวียนที่มันต้องหมุนเวียนไปอย่างนี้ ถ้าจิตใจมันอิมเต็มแล้ว ในเมื่อใจมันไม่เดือดร้อน ไม่มีอะไรไปทำให้สั่นไหวได้ เขาอนอยู่ในป่าจะไม่มีใครดูแลมันก็สบายใจ แต่ถ้าเราเป็นปุถุชน เราแสวงหา เราทุกข์ใจ เราเดือดร้อน เราคืนรนของเรา มันก็เลยพร่อง มันก็เลยไม่เป็นธรรม

ถ้าเราเป็นธรรมะอย่างหนึ่ง เห็นไหม ก็จะบอกว่าในเมื่อเป็นธรรมแล้วมันไม่ต้องการสิ่งใดเข้ามาวุ่นวายเลย แต่เพราะความเป็นธรรมอันนั้นทุกคนถึงจะเข้ามาอุปฐากดูแล เพราะว่าอะไร เพราะเขาแสวงหาของเขา เขาต้องการบุญกุศลของเขา เนื้อนาบุญของโลก เขาต้องการบุญกุศล อันนั้นมันก็เลยกลายเป็นว่าเขาแสวงหาของเขา ไม่ใช่เป็นความเรียกรื่องของใจที่เป็นธรรมนั้น แต่ใจที่บกพร่องมันเรียกรื่องแสวงหา มันเลยไม่มี แต่ที่เขาไม่เรียกรื่องไม่แสวงหา มันจะมี เพราะสิ่งนั้นมันเป็นเนื้อนาบุญของโลก มันเป็นเรื่องที่เขาแสวงหาเพื่อประโยชน์กับเขากัน

นี่พุดถึงผลของวิญญะใจ แล้วผลของวิญญะมันเกิดจากอะไรละ ผลจากวิญญะเกิดจากปฏิสนธิ จิตไปเกิดในใจ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ เกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็น

พรหม เกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน นี่สิ่งนี้ตัวจิตนั้นละเป็นตัวไปเกิดมันถึง
ได้ผลวิญญูมา เห็น ไหม กามภพ รูปภพ อรูปภพ มันเป็นวิญญูที่จิตนี้หมุนเวียนไป

ทีนี้เราเรียกร่องหาความเป็นธรรมๆ ทำให้จิตนี้มันไม่หมุนไปไง ถ้าไม่หมุนไป
วิญญูมันก็เก้อๆ เงินๆ อยู่นั่นแหละ วิญญูมันมีอยู่ สวรรค์ นรกมันมีอยู่ มันมีของมันอยู่
อย่างนั้นละ ถ้าจิตมันไม่ไปมันจะมีผลอะไรกับเรา มันมาบีบคั้นเราไหม สวรรค์ นรกมัน
บีบคั้นเราไหม นรกมันจะตามมาเก็บผลประโยชน์จากเราไหม นรกมันจะมาตามเก็บ
อะไรกับเรา

แต่มันไม่ได้ตามมาเก็บ เพียงแต่เรามีกระแส มีความสัมพันธ์เพราะจิตนี้เคยเกิด
ในนรก ในสวรรค์มา ฉะนั้นเวลาจิตเคยเกิดในนรก สวรรค์มา เห็น ไหม คุณิ ผู้ที่มาจาก
ข้างบน เวลาความรู้สึก ความนึกคิด ความสัมพันธ์มันมีปฏิสัมพันธ์ของมัน เวลาเกิดมาจาก
นรกอเวจี เห็น ไหม หยาบๆ แล้วคือถึง นี่ผลของมันมี ทั้งๆ ที่มันจะมาเก็บผลประโยชน์
อะไรจากเรา ในเมื่อปัจจุบันเป็นเรา แต่ในเมื่อเราเคยผ่านสิ่งนั้นมา พันธุกรรมของจิต จิต
มันเคยผ่านพันธุกรรมของมันมา มันเคยเห็น มันเคยได้จับสิ่งนั้นมา มันฝังใจมา การ
แสดงออกของใจมันเป็นอย่างนั้น

แต่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา เห็น ไหม มันเป็นกามภพ รูปภพ อรูปภพ มันเป็น
ของเขาอยู่อย่างนั้น แต่ใจของเราละ ใจของเราเราดูแลใจของเรา คำว่าโลกเขาหาความ
เป็นธรรม นี่เขาต้องเรียกร่องหานะ เขาต้องหาคนช่วยเหลือเจือจานเขา เขาต้องดีนรณของ
เขา เวลาเราประพฤติปฏิบัติมันเป็นเรื่องของเรา มันเป็นเรื่องจิตใจของเรา เป็นเรื่องความ
ขยันหมั่นเพียรของเรา เป็นเรื่องสติปัญญาของเรา เราไม่ต้องไหว้วานใคร

มันเป็นสิทธิเสรีภาพของเรา เราจะทำได้ ไม่ทำก็ได้ แต่เพราะจิตใจของเรา นี่
จิตใจของเรา เรามีสติมีปัญญา เราเห็นว่า คุณิเวลามันพลัดพรากมีทุกข์ขนาดไหน ของมัน
อยู่กับเรา แม้แต่พลัดพราก ความอาลัยอาวรณ์ ความห่วงหาอาลัยกันนี้ก็เลิศที่สุดท้ายนะ
กิเลสตัวหยาบๆ มันก็เป็นความโลภ ความโกรธ ความหลง แต่เวลามันอาลัยอาวรณ์มัน
ต้องพลัดพราก สิ่งนี้เราไม่รักษาไม่ดูแล มันจะให้ผลกับจิตใจของเรา ถ้าจิตใจของเรา
เราทำสิ่งนี้ เห็น ไหม

นี่ทรัพย์ ! ทรัพย์จากข้างนอก ทรัพย์จากข้างนอกเป็นสมบัติพัสถาน คนฉลาดรู้จักใช้สอยมันจะเป็นประโยชน์กับจิตดวงนั้น.. ทรัพย์สมบัติจากภายนอก คนโง่ คนยึดติดกับมันนี่เป็นการระับผิดชอบนะ เป็นข้ามัน มันสั่งได้หมดเลย ถึงเวลาแล้วต้องไปเคารพบูชามัน แต่ถ้าคนที่มปัญญา ทรัพย์จากภายนอกเขาใช้ประโยชน์ของเขาได้ แล้วทรัพย์จากภายในล่ะ

ความสุขความทุกข์จากหัวใจ คนโง่ คนหยาบ เขาต้องได้รับทรัพย์อย่างนั้นเขาถึงมีความสุขของเขา เขาไปลุ่มไปคลำน้ำมันเป็นความพอใจของเขา แต่ถ้าคนฉลาดเขาเสียสละของเขาออกไป สิ่งที่เป็นบุญกุศลของเขาขึ้นมามันเป็นในหัวใจของเขา นี่พูดถึงอามิส

อามิส ผลที่เกิดจากอามิส ความสุขอามิสเกิดจากอามิส แต่มันก็จากตรงนี้แหละ ดอกบัวเกิดจากโคลนตม เกิดจากหัวใจ เกิดจากความหยาบช้า เกิดจากความขัดข้องหมองใจนี้แหละ แต่มีสติปัญญา รู้จักสละ รู้จักแก้ไข รู้จักดัดแปลง เห็นใหม่ นี่มันจะเข้ามาสู่ความปกติ ถ้าเข้ามาสู่ความปกติ สิ่งนั้นก็เป็นอย่างนั้น เราก็เป็นเรา เรามีหน้าที่รักษาเราก็รักษาของเรา เป็นสมบัติของเรา คนทำบุญกุศลมามันเป็นธรรมมันได้มา

โอกาส เห็นใหม่ วาสนาคือโอกาสของจิตใจดวงนั้น โอกาสจังหวะของเขา เขาประสบความสำเร็จของเขา อันนี้เป็นบุญของเขาเราปฏิเสธไม่ได้หรอก สิ่งที่มีมันจะมีมันก็คือมี สิ่งที่มีมันไม่มีมันก็คือไม่มี แต่ถ้าทางโลก สิ่งที่ไม่มีความดีก็จ้อจลกันให้มันมีขึ้นมาให้ได้ แต่ถ้าเป็นธรรมเป็นไปได้

เวลาผลของวิญญะนะ เวลาไปเกิดในนรกอเวจี นี่เวรกรรมไม่มีใครไปทอนเอาเลย มันก็เป็นกับจิตดวงนั้น เวลาบุญกุศลก็เหมือนกัน มันเป็นเพราะจิตมันทำมา มันเป็นสภาวะแบบนั้น ถ้าจิตมีสติปัญญาขึ้นมามันแก้ไขขึ้นมา เห็นใหม่ นี่ไม่ต้องเรียกร้องจากใครเลย เวลาผู้ที่สำเร็จแล้วไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ใครทรมานมา ! ใครทรมานมา !” สิ่งที่ทรมานนี้ครูบาอาจารย์ชี้ขึ้นมา แล้วเราทำของเรา เห็นใหม่ ถ้าเราทำของเรามันเป็นของเรา

ทรัพย์จากภายนอก ทรัพย์จากภายใน.. ถ้าทรัพย์จากภายในนะ คุณลิว่าอุปสรรค ออุปสรรค อุปสรรคคือทรัพย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือวิชาการ คือ

ทฤษฎี สัพเพ ชัมมา อนัตตา สภาวะนี้เป็นอนัตตา เรื่องอริยสัจ เรื่องสัจจะความจริงนี้กุป
กรรม สิ่งทีองศ์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนมา อกุปกรรมมันเป็นของเราเอง
อกุปกรรมนั่นละกรรม นี้อริยทรัพย์ที่มันเป็นอกุปกรรมมันเป็นคงที่กับใจดวงนั้น

นี่ไงที่เรียกร้องความเป็นธรรมๆ ถ้าใจมันเป็นธรรมขึ้นมา เห็นใหม่ อกุปกรรม !
อฐานะที่จะแปรสภาพ ธรรมแท้ๆ ธรรมที่ในหัวใจ นี่เราเรียกร้องกันอย่างนี้ เราแสวงหา
สิ่งนี้ แล้วสิ่งนี้จะขึ้นมาได้ อย่างอื่นสัมผัสไม่ได้ ไม่มีสัมผัสได้ คุณิพระไตรปิฎกมันก็เป็น
กระดาษเปื้อนหมึก พิมพ์นั่นนะ

ตัวหนังสือมันรู้สึกใหม่ ตัวหนังสือมันมีความรู้สึกใหม่ สรรพสิ่งมีความรู้สึกใหม่
หัวใจมันมีความรู้สึก หัวใจมีความทุกข์ร้อน หัวใจมีการแก้ไข นี่มรรคญาณที่มันเกิด นี่
ศีล สมาธิ ปัญญา ปัญญามันเกิดอย่างไร เกิดจากมรรคญาณอย่างไร เกิดจากหัวใจอย่างไร
แล้วไปทำลายใจดวงนั้น นี่พูดถึงเรียกร้องความเป็นธรรม

ทีพูดนี้ต้องการให้มีความขยันหมั่นเพียร ทีพูดนี้ให้เราอย่าท้อแท้ ในเมื่อเรามาวัด
มาวา เราเสียสละเวลาของเรา มา เวลามันก็สิ้นกินทุกๆ อย่าง แล้วเรียกร้องคืนไม่ได้ วัน
คืนมันล่องไปๆ เรามีโอกาส มีจังหวะแล้วเราจะต้องมีความขยันหมั่นเพียร ทีนี้ปฏิบัติ
แล้วมันเครียด มันทำแล้วไม่ลงเราก็มั่น เราขยันในเหตุ ก็พุทธโธของเราไป สร้างสติของ
เราไป เราไม่มีสิทธิเรียกร้องให้มันเป็นสมาธิ ให้มันเป็นปัญญาหรือไม่เป็นปัญญา เป็น
สมาธิหรือไม่เป็นสมาธิ หน้าที่ของเรา เราตั้งสติของเรา เรามีคำบริกรรมของเรา เราใช้
ปัญญาอบรมสมาธิของเรา เราใช้ปัญญาใคร่ครวญของเรา

หน้าที่ของเราสร้างเหตุ ถ้าเหตุสมควรสมควรของมันแล้วนี่มันเป็นธรรม เรียกร้อง
ความเป็นธรรม พอเป็นธรรมแล้วจิตมันก็ลงสู่สมาธิ เพราะมันเป็นธรรม ปัญญามันเกิด
ขึ้นมา มันวิปัสสนาของมันแล้วนะ ผลของมันก็เข้าไปถอดถอนกิเลส.. มันเป็นที่ตรงนั้น
ไง เราถึงต้องสร้างเหตุ เราไม่มีสิทธิเรียกร้องว่าต้องเป็นตามความปรารถนาของเรา มัน
จะเป็นความเป็นจริงขึ้นมาต่อเมื่อมันสมควร มรรคสามัคคีเป็นความจริงของมัน มันจะ
ให้ผลเราตามนั้น เอวัง